

LEAVING THE PUBLISHING SYSTEM

FERDINANDO FREGA

KUONDOKA KATIKA MFUMO WA UCHAPISHAJI

Juzuu ya tisa ya mfululizo wa Roots & Memory: faili fupi kuhusu kuondoka kabisa katika mfumo wa uchapishaji — upatikanaji bila ruhusa, usambazaji wa bure, na nidhamu ya kuzalisha bila kusubiri kugunduliwa.

MAELEZO YA UCHAPISHAJI

Ferdinando Frega — Nando the Scribe — The Fifth Blade

Mwanzilishi wa masimulizi wa Kanuni ya Tabia. Alijenga mfumo wa uchapishaji wa dola moja kuzunguka wazo moja tu: fedha hazina tatizo la pesa. Zina tatizo la tabia.

Imehaririwa na kuratibiwa ndani ya mfumo wa ONEDOLLAR-STORIES. Usanifu wa kidijitali: NAPLES-POST · NOASPECTTIME · ONEDOLLAR-STORIES. Ilichapishwa kwa mara ya kwanza mwaka 2026. Imepangwa kwa mpangilio safi na wa kisasa wa herufi, ulioboreshwa kwa usomaji wa kidijitali. Imechapishwa nchini Marekani.

TAARIFA YA HAKIMILIKI

© 2026 Ferdinando Frega / Frega Editore. Imepewa leseni chini ya CC BY-NC-ND 4.0.

UPATIKANAJI WA BURE

Dokezo la Mhariri

Kitabu hiki ni bure. Kama vilivyo vitabu vyote vilivyoandikwa na Ferdinando Frega. Si kama mkakati. Si kama ishara ya matangazo. Si kama uamuzi wa soko.

Ni bure kwa sababu moja tu: fasihi ni raha, na kusoma hakuna bei.

Neno lililoandikwa linabaki kuwa chombo pekee kinachoweza kuhamisha mawazo yanayogeuka kuwa fikra huru — si hila, si ushawishi wa kununua, si bidhaa zilizobuniwa kwa ajili ya matumizi.

Utakapomaliza kitabu hiki, kinachobaki ndani yako ni chako peke yako. Hakuna aliyekiweka hapo. Wewe ulikitambua. Hiyo ndiyo biashara pekee ambayo kazi hii inahitaji.

Ferdinando Frega — Nando the Scribe, Naples-Post, 2026

TATHMINI MUHIMU YA MHARIRI

Mradi huu hautafuti wasomaji wa kawaida; badala yake unawachagua wale wanaoweza kubeba muundo bila kujirekebisha wala kufanya maafikiano. Hapa, msomaji anakuwa kizingiti — kinachofikiwa tu na wale walio tayari kukabiliana na maandishi bila kutafuta faraja wala upendeleo.

Msomaji kama Kizingiti

Msomaji ni changamoto ya kuwepo, si mteja wala mfuasi. Ni wale tu wanaokabiliana na maandishi ana kwa ana wanaopata

kuingia; ni suala la kuishi, si la ubora wa kujiona. Kazi huchaguliwa kwa ustahimilivu, si kwa upendeleo.

Kukataa Mfumo wa Uchapishaji

Mradi huu unakataa kuboreshwa kwa ajili ya kuvuta umakini, kutumia hisia kama nyenzo, kuonekana kwa algoriti, na kurahisishwa kwa ajili ya soko. Haufuati mitindo ya wakati, haujirekebishi kwa mantiki ya masoko, na hautafuti nafasi ndani ya mdundo wa tasnia. Upo nje ya mvuto wa mfumo, ukifanya kazi kwenye mhimili wake wenyewe na kwa kasi yake wenyewe.

Mstari Kati ya Wema na Uovu

Maandishi yanachora mpaka mkali: wale wanaojua wangeweza kusababisha madhara na kwa makusudi wanachagua kutofanya hivyo, dhidi ya wale wanaojificha nyuma ya sura ya wema ili kukwepa uwajibikaji.

Wema unahitaji kuwepo na mara nyingi hubaki bila kuonekana; uovu hujirekebisha, hujihalalisha, na huchanganyika na mazingira. Mradi huu unafichua ukosefu huu wa usawa bila kuhubiri maadili, kwa kuutaja tu kwa jina lake.

Kuondoka Katika Mfumo kama Tendo la Makusudi

Kuondoka katika mfumo wa uchapishaji ni suala la msimamo, si la uasi. Mfumo huwazawadia wanaofuata mkondo, hivyo kujiondoa kunamaanisha kujenga kwa uhuru, bila kutafuta idhini. Uhuru una gharama, na mradi huu unaikubali kwa hiari.

DIBAJI

Kitabu hiki hakianzi. Kinafungua msimamo.

The Exit Dossier haikuandikwa ili isomwe na kila mtu. Huo si uchokozi — ni ukweli wa kimuundo. Kila mfumo wa usambazaji, uainishaji na mapendekezo umejengwa juu ya dhana kwamba maandishi yanataka kupatikana. Haya hayataki. Yanajifichua na kusubiri.

Kinachofuata ni faili kuhusu kuondoka — si kama uasi, si kama kushindwa, bali kama msimamo wa makusudi. Miaka kumi na minane ndani ya mojawapo ya mifumo ya kampuni yenye nidhamu kubwa zaidi duniani ilifundisha jambo moja kuliko yote: gharama ya kubaki ndani ya muundo usiokufaa hailipwi mara moja. Inalipwa polepole, kidogo kidogo, hadi hakuna kinachobaki cha kubadilishana.

Mfumo wa uchapishaji hauna tofauti. Unafanya kazi kama ulivyobuniwa hasa. Maandishi haya yanajenga nje yake — bila ruhusa, bila uidhinishaji, bila kuomba msamaha.

Ikiwa muundo ulio hapa unakugusa, unakuwa wako. Ikiwa haukugusi, hakuna kinachopotea. Muundo unabaki.

Ferdinando Frega

UPATIKANAJI

Kitabu hiki kinasambazwa kwa upatikanaji wa bure. Hakuna ununuzi unaohitajika. Hakuna usajili. Hakuna mtego wa kukugeuza kuwa mnunuzi. Ishara ya kutoa upatikanaji ndiyo ishara ya usambazaji — ni tendo moja.

Pale ambapo bei ya kiishara ya 1 USD inaonekana kwenye majukwaa ya usambazaji, inafanya kazi kama alama ya kizingiti — si kama biashara. Inaashiria kwamba kilicho nyuma yake kina uzito. Gharama si jambo la msingi. Kuvuka ndilo jambo la msingi.

Kazi hii ni sehemu ya maktaba ya Gillette Narrative — hifadhi ya kidijitali ya upatikanaji wa bure iliyojengwa kuzunguka njia mbili: njia ya Gillette (masimulizi ya kampuni na ya kitaaluma) na njia ya Narrative (kazi za wasifu binafsi na za kifalsafa).

GILLETTE THE EXIT DOSSIER

Maelekezo ya Kuondoka Katika Mfumo wa Uchapishaji

Maandishi haya hayatafuti wasomaji. Yanawachuja.

Si kitabu kilichobuniwa kushawishi, kufariji au kuburudisha. Ni mlango wa kuingia.

Hupo hapa ili kushawishiwa. Upo hapa kuamua kama unaweza kusimama ndani ya muundo usioinama kuelekea kwako.

Hakuna kitu hapa kinachojirekebisha kwa matarajio. Hakuna kitu hapa kinachotafuta idhini. Ikiwa unahitaji faraja, hiki si chako. Ikiwa unahitaji kuwa sehemu ya kundi, hiki si chako. Ikiwa unahitaji kuthibitishwa, hiki si chako.

Kuingia kunategemea mwafaka, si wema. Ama unautambua muundo, ama hauutambui. Hakuna ushawishi.

Mradi huu haukimbizi wasomaji. Unajifichua. Wanaoingia, huingia kwa sababu wanaweza kubeba uzito.

MSOMAJI NI KIZINGITI

Msomaji si mteja. Msomaji si hadhira. Msomaji ni kizingiti.

Kizingiti hakipigi makofi. Kizingiti hakijadiliani. Ama kinafunguka ama kinabaki kimefungwa.

Husomi ili ukubali. Unasoma ili ukabiliane. Ikiwa kitu ndani yako kinasogea, maandishi yamefanya kazi yake. Ikiwa hakuna kinachosogea, maandishi hayakuwahi kukusudiwa kwa ajili yako.

Huku si kutenga. Ni usahihi. Muundo unaojirekebisha kwa kila mtu hauwezi kubaki muundo. Muundo unaobaki thabiti huchagua.

Kuchagua si kiburi. Ni kuishi.

HUU SI UCHAPISHAJI

Kazi hii si sehemu ya mfumo wa jadi wa uchapishaji. Haijaboreshwa kwa ajili ya algoriti, haijabuniwa kuvuta umakini, wala haijashonwa kulingana na viwango vya wahariri.

Hakuna kampeni za uzinduzi. Hakuna maonyesho ya matangazo yaliyopangwa. Hakuna uidhinishaji wa taasisi.

Muundo hauombi ruhusa ya kuwepo. Maandishi huonekana yanapokuwa tayari. Si pale soko linapoyadai. Mdundo wa tasnia hauamui kasi.

Ukimya si mkakati. Ukimya si sharti.

Ikiwa unatafuta mitindo ya wakati, hutaipata hapa. Ikiwa unatafuta uthabiti, utaupata.

KILE AMBACHO MRADI HUU UNAKATAA

Mradi huu unakataa: kuboreshwa kwa ajili ya umakini, kurahisishwa kwa ajili ya upatikanaji, hila za kihisia, mapambo ya kiakili, utegemezi kwa algoriti.

Unakataa makofi. Unakataa haraka. Unakataa mantiki ya ushawishi.

Kazi hii haiahidi mabadiliko. Haiahidi maendeleo. Haiahidi kuwa sehemu ya kundi. Inatoa muundo.

Muundo haujirekebishi kwa msomaji. Msomaji ndiye anayejiipanga na muundo.

MSTARI

Kuna wakati ambapo kuchanganyikiwa hakuwezekani tena.

Upande mmoja wanasimama wale wanaojua kwamba wanaweza kusababisha madhara na wanachagua kutoyatenda. Upande mwingine wanasimama wale wanaojiita wema ili wasilazimike kuchagua kabisa.

Huu ndio mstari.

Wema haufiki wenyewe. Unahitaji kuwepo. Unahitaji kujizuia. Unahitaji hasara. Wema mara chache hupigiwa makofi. Mara nyingi hauonekani. Ni uamuzi unaofanywa wakati hakuna anayetazama.

Kinyume chake, uovu huzuka kwa kawaida bila kuitwa. Hujirekebisha. Hujihalalisha. Huchanganyika na hali ya kawaida. Uovu haupigi kelele. Uovu hueleza. Husema: “Sasa si wakati wake.” “Hili si jukumu langu.” “Hivi ndivyo mambo yanavyokwenda.”

KUSHINDWA HAKUFUNDISHI

Watu mara nyingi hukuweka kushindwa kwenye daraja la juu. Kumewasilishwa kama maendeleo. Kama somo. Kama hatua ya lazima kuelekea mafanikio.

Lakini kushindwa hakufundishi. Kushindwa hufichua. Hufichua maandalizi. Hufichua udanganyifu. Hufichua umbali kati ya mtazamo na uhalisia.

Maumivu hayazai hekima. Tafakari ndiyo huizaa. Hasara haizai uwazi. Muundo ndio huuzaa.

Unaweza kushindwa mara elfu na usijifunze chochote. Unaweza kufanikiwa mara moja na ukaelewa kila kitu.

Kushindwa si jambo tukufu. Kushindwa hakuegemei upande wowote. Unachofanya baada yake ndicho kigezo pekee kinachobadilika.

KUONDOKA NI MSIMAMO

Kuondoka katika mfumo si tendo la uasi. Ni msimamo.

Mfumo wa uchapishaji haujaharibika. Unafanya kazi kama ulivyobuniwa hasa. Huzawadia kutabirika. Huzawadia utii. Huzawadia kujipanga na masimulizi yaliyopo. Hauzawadii uhuru.

Ukijirekebisha kikamilifu, unaweza kuingia. Ukibaki mzima, utabaki nje.

Tatizo si kuingia. Tatizo ni gharama. Kila mfumo una bei. Waandishi wengi huilipa polepole. Polepole sana hivi kwamba hawatambui.

Kuondoka si kutoweka. Kuondoka ni kujenga bila ruhusa. Kuchapisha bila uidhinishaji. Kusimama bila makofi.

Soko linaweza kukupuuza. Algoriti zinaweza kutokupa kipaumbele. Taasisi zinaweza kutokutambua. Hakuna hata moja kati ya hayo linalobadilisha usanifu.

Ama unajenga ndani ya muundo wao ama nje yake. Njia zote mbili ni halali. Lakini hazifanani.

KILE AMBACHO KAZI HII INATOA

Kazi hii haipigani na dunia. Haijaribu kuirekebisha. Inatoa kitu rahisi zaidi.

Muundo. Mahali ambapo uthabiti haujadiliwi. Ambapo maneno hayajaboreshwa kwa ajili ya kupata idhini. Ambapo ukimya bado una thamani.

Huombwi kukubali. Huombwi kuwa sehemu ya kundi. Unaalikwa kufikiri.

Ikiwa muundo unakugusa, unakuwa wako. Ikiwa haukugusi, hakuna kinachopotea. Muundo unabaki.

HITIMISHO

Maelekezo ya Kuondoka Katika Mfumo wa Uchapishaji

Hiki si kitabu kinachotafuta wasomaji. Kinasema hivyo tangu mstari wa kwanza — na kinamaanisha hivyo.

Kile ambacho Ferdinando Frega anakijenga katika Gillette The Exit Dossier si ilani kwa maana ya kawaida. Ni tamko la kimuundo: maandishi yanayochuja badala ya kushawishi, yanayochagua badala ya kutongoza. Katika ulimwengu wa uchapishaji uliojaa vitabu vilivyobuniwa kufariji, kugeuza na kushikilia wasomaji, kazi hii inafanya kinyume chake. Inajifichua na kusubiri.

Usanifu ni wa makusudi. Kila sehemu inafanya kazi kama kizingiti — Msomaji Ni Kizingiti, Kile Ambacho Mradi Huu Unakataa, Mstari, Kuondoka Ni Msimamo — na athari ya jumla si hoja bali shinikizo. Msomaji haongozwi kupitia nadharia. Msomaji anawekwa ndani ya muundo na kuachwa aamue kama anaweza kubeba uzito wake.

Nathari ni sahihi bila kuwa baridi. Frega anaandika kwa vipande vifupi vya kauli vinavyojilimbikiza kama mipigo ya wembe — kila mmoja safi, kila mmoja wa mwisho. Hakuna pambo la balagha, hakuna kutumia hisia kama nyenzo, hakuna jaribio la kuwa sehemu ya mapokeo yoyote ya kifasihi yaliyopo. Kukataa ni kamili na thabiti tangu mwanzo hadi mwisho.

Mstari ndiyo sehemu inayokata kwa kina zaidi. Tofauti kati ya wale wanaojua kwamba wanaweza kusababisha madhara na

kwa makusudi wakachagua vinginevyo, na wale wanaojiita wema ili wasilazimike kuchagua kabisa — hii si falsafa. Ni anatomia. Frega anaitaja kwa jina miundo ya kimaadili ambayo maandishi mengi huikwepa kwa makusudi, na anafanya hivyo bila kuhubiri maadili, bila hukumu, na bila huruma.

Kushindwa Hakufundishi ndicho kifungu chenye uasi mkubwa zaidi. Katika utamaduni uliokutukuza kushindwa kama ibada ya kupita, Frega anaivunja hekaya hiyo bila kuionea shauku. Kushindwa hakuegemei upande wowote. Tafakari ndiyo kigezo kinachobadilika. Tofauti ni rahisi, ya kimuundo, na karibu haiwezekani kuipinga.

Udhaifu — ikiwa ni lazima kuutafuta — pia ndio nguvu ya kitabu: hakitoi upendeleo wowote. Wasomaji wanaotafuta mwelekeo, mfululizo wa masimulizi au suluhisho hawatavipata hapa. Muundo hauinami. Huu ni uamuzi wa makusudi, si kusahau. Lakini unapunguza ufikiaji wa kitabu kwa wale tu ambao tayari wamejipanga kukipokea — na hilo, bila shaka, ndilo lengo hasa.

Gillette The Exit Dossier ni aina adimu kabisa ya maandishi: yanayojua hasa yalivyo, yanayokataa kuwa kitu kingine chochote, na hayaombi msamaha kwa lolote kati ya hayo.

Wale wanaoutambua muundo wataingia. Wale wasioutambua wataendelea na safari yao. Matokeo yote mawili yalitarajiwa.

Uhakiki wa Dawati la Wahariri — Naples-Post, 2026

Ferdinando Frega